

Svet
Evropske unije

Bruselj, 9. december 2022
(OR. en)

15869/22

COPEN 439
CRIMORG 179
ENFOPOL 635
ENV 1280
JAI 1653
CATS 73

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Končno poročilo o nadaljnjem ukrepanju iz osmega kroga medsebojnih ocenjevanj „Praktično izvajanje in delovanje evropskih politik za preprečevanje in zatiranje okoljske kriminalitete“

**Končno poročilo o nadaljnjem ukrepanju iz osmega kroga medsebojnih
ocenjevanj
„Praktično izvajanje in delovanje evropskih politik za preprečevanje in
zatiranje okoljske kriminalitete“**

Kazalo

1. UVOD	4
2. NADALJNJE UKREPANJE NA PODLAGI POROČIL	6
2.1 Splošna analiza	6
2.2 Analiza po temah	6
2.2.1 Spodbujanje sodelovanja med pristojnimi nacionalnimi organi	7
2.2.2 Izboljšanje usposabljanja na področju okoljske kriminalitete	7
2.2.3 Specializacija pristojnih organov	8
2.2.4 Statistični podatki	9
2.2.5 Povečanje proračuna in števila osebja, specializiranega za okoljsko kriminaliteto	10
2.2.6 Izboljšanje strateškega pristopa pri boju proti okoljski kriminaliteti	10
2.2.7 Spodbujanje sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem	11
2.2.8 Druge teme	11
3. KONČNA UGOTOVITEV	13

1. UVOD

S sprejetjem skupnega ukrepa z dne 5. decembra 1997¹ (v nadaljnjem besedilu: skupni ukrep) je bil vzpostavljen mehanizem za ocenjevanje uporabe in izvajanja mednarodnih obveznosti na državni ravni v boju proti organiziranemu kriminalu. Delovna skupina za splošne zadeve, vključno z ocenjevanji (GENVAL), se je v skladu s členom 2 navedenega skupnega ukrepa na seji 14. decembra 2016 odločila, da bi bilo treba osmi krog medsebojnih ocenjevanj nameniti praktičnemu izvajanju in delovanju evropskih politik za preprečevanje in zatiranje okoljske kriminalitete².

GENVAL je na seji 5. maja 2017 odobrila ocenjevalni vprašalnik³ za osmi krog medsebojnih ocenjevanj in časovni razpored obiskov za medsebojno ocenjevanje⁴.

Postopek ocenjevanja se je izvajal od septembra 2017 do marca 2019 in je potekal po enakem vzorcu kot v prejšnjih krogih ocenjevanj. V ta namen je bilo po vsakem ocenjevalnem obisku oblikovano poročilo, v katerem so opisane ustrezne organizacijske strukture in pravne prakse ocenjevane države članice. V poročilih za posamezno državo so bila navedena tudi področja, na katerih so potrebne izboljšave, in področja dobre prakse, pa tudi priporočila, ki naj bi po mnenju skupine za ocenjevanje pripomogla k dodatni racionalizaciji in izboljšanju boja proti okoljski kriminaliteti na ravni EU. Svet je končno poročilo o osmem krogu medsebojnega ocenjevanja⁵, ki vključuje tudi priporočila, sprejel 2. in 3. decembra 2019.

¹ Skupni ukrep z dne 5. decembra 1997 (97/827/PNZ), UL L 344, 15.12.1997, str. 7–9.

² ST 15196/16.

³ ST 7752/17 REV1.

⁴ ST 7834/17 REV1.

⁵ ST 14852/19.

Vsaka država članica je morala po 18 mesecih predložiti poročilo o nadaljnjem ukrepanju v zvezi z izvajanjem priporočil, oblikovanih v poročilih za posamezno državo. Generalni sekretariat Sveta je od vseh držav članic prejel poročila o nadaljnjem ukrepanju. Na seji Delovne skupine COPEN 7. marca 2022 je bilo predstavljenih sedem poročil o nadaljnjem ukrepanju⁶.

Predsedstvo je na seji Delovne skupine COPEN 15. julija 2022 in seji Delovne skupine za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (LEWP) 20. julija 2022 pozvalo delegacije, ki izrecno želijo, da bi bilo njihovo poročilo o nadaljnjem ukrepanju iz osmega kroga ocenjevanj predstavljeno na prihodnji seji delovnih skupin LEWP in COPEN, torej še pred predstavitvijo končnega poročila o nadaljnjem ukrepanju, naj o tem obvestijo predsedstvo in Generalni sekretariat Sveta⁷. Ena država članica je sporočila, da želi predstaviti svoje poročilo o nadaljnjem ukrepanju.⁸

Generalni sekretariat Sveta je v imenu predsedstva skrbno analiziral informacije držav članic glede izvajanja priporočil. Poudariti je treba, da je več priporočil oblikovanih ob upoštevanju edinstvene ureditve posamezne države članice, zato ta priporočila niso popolnoma enaka. Kljub temu jih je bilo na podlagi skupnih imenovalcev mogoče kategorizirati in s tem oblikovati naslednjo podrobno analizo.

⁶ Obravnavana so bila naslednja poročila o nadaljnjem ukrepanju: Švedska (ST 9882/19), Nizozemska (ST 8951/20), Slovaška (ST 5792/20), Nemčija (ST 9639/20), Belgija (ST 7669/1/20 REV 1), Češka (ST 8952/2/20 REV 2) in Portugalska (ST 5769/1/21 REV 1).

⁷ WK 9127/22.

⁸ Hrvaška je sporočila, da želi na naslednji skupni seji delovnih skupin LEWP in COPEN predstaviti svoje poročilo o nadaljnjem ukrepanju (ST 5446/22).

2. NADALJNJE UKREPANJE NA PODLAGI POROČIL

2.1. Splošna analiza

Vse države članice so Generalnemu sekretariatu Sveta poslale poročilo o nadaljnjem ukrepanju.

Od 334 priporočil državam članicam, ki so predložile svoja poročila o nadaljnjem ukrepanju:

- je bilo izvedenih 205 priporočil (kar pomeni 61 % vseh priporočil),
- 77 priporočil je bilo delno izvedenih ali se izvajajo (kar pomeni 23 % vseh priporočil),
- 52 priporočil ni bilo izvedenih (kar pomeni 16 % vseh priporočil).

Iz tega je razvidno, da so države članice na splošno upoštevale priporočila strokovnjakov. Če izvedenim priporočilom prištejemo tista, ki so izvedena delno ali se izvajajo, je skupni delež 84 %. Glede na to, da je 18 mesecev za nekatera priporočila razmeroma kratko obdobje, zlasti tedaj, ko so potrebne spremembe zakonodaje, je tak delež v skladu s pričakovanji.

2.2. Analiza po temah

Priporočila skupin za ocenjevanje državam članicam so razdeljena po temah. V nadaljevanju so izpostavljene najpomembnejše teme, pri katerih je bilo največ priporočil.

2.2.1. Spodbujanje sodelovanja med pristojnimi nacionalnimi organi

Skupine za ocenjevanje so največ pozornosti namenile sodelovanju med pristojnimi organi v boju proti okoljski kriminaliteti. Na tem področju so strokovnjaki oblikovali 53 priporočil, kar je skoraj 16 % vseh priporočil državam članicam. Po mnenju strokovnjakov je torej sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi ena najpomembnejših prednostnih nalog. To je povsem razumljivo, saj gre za področje, ki vključuje več deležnikov.

Od teh 53 priporočil:

- je bilo izvedenih 40 (75 % vseh priporočil),
- 9 priporočil je bilo delno izvedenih ali se izvajajo (17 % vseh priporočil) in
- 4 priporočila niso bila izvedena (8 % vseh priporočil).

Iz tega je razvidno, da so države članice upoštevale priporočila strokovnjakov. Med različnimi uspehi, navedenimi v poročilih o nadaljnjem ukrepanju, bi lahko izpostavili ustanovitev nacionalne delovne skupine za okoljsko varnost (NEST), podpis dogovorov med pristojnimi nacionalnimi organi, imenovanje kontaktnih točk, ustanovitev medsektorskih delovnih skupin ali dostop do različnih podatkovnih zbirk.

Težave, ki so vplivale na izvajanje priporočil na tem področju, so bile posledica ustavnih ali zakonodajnih omejitev.

2.2.2. Izboljšanje usposabljanja na področju okoljske kriminalitete

Usposabljanje je bilo med temami, ki so jim strokovnjaki pri pripravi priporočil namenili največ pozornosti, na drugem mestu. Na tem področju je bilo na države članice naslovljenih 40 priporočil, kar je 12 % skupnega števila priporočil. Strokovnjaki so ugotovili, da je na področju boja proti okoljski kriminaliteti nedvomno mogoče izboljšati raven znanja mnogih deležnikov.

Od 40 priporočil:

- je bilo izvedenih 33 (83 % vseh priporočil),
- 3 priporočila so bila delno izvedena ali se izvajajo (7 % vseh priporočil) in
- 4 priporočila niso bila izvedena (10 % vseh priporočil).

Poročila o nadaljnjem ukrepanju kažejo, da so si države članice resnično prizadevale upoštevati priporočila v zvezi z usposabljanjem. Organizirale so nova usposabljanja (tudi e-usposabljanje) za pristojne organe. Poleg tega so organizirale delavnice in skupna usposabljanja za različne pristojne organe.

Ti podatki kažejo, da so države članice na pravi poti pri prizadevanjih za izboljšanje ravni znanja vseh relevantnih deležnikov in da bi morale ta prizadevanja še nadaljevati. Vendar nekatere države članice zaradi pandemije ali neodvisnosti sodstva niso mogle izvesti priporočil.

2.2.3. Specializacija pristojnih organov

Specializacija pristojnih organov je med področji izboljšav, na katera so opozorili strokovnjaki, na tretjem mestu. S to temo je bilo povezanih 30 priporočil, kar je skoraj 9 % vseh priporočil.

Od teh 30 priporočil:

- je bilo izvedenih 16 (53 % vseh priporočil),
- 9 priporočil je bilo delno izvedenih ali se izvajajo (20 % vseh priporočil) in
- 5 priporočil ni bilo izvedenih (17 % vseh priporočil).

Na tem področju je bila izvedena več kot polovica priporočil, države članice pa so v nekaterih pristojnih organih vzpostavile nacionalne mreže in uvedle specializacijo za tožilce ali policiste/preiskovalce.

Kljub temu se zdi, da so imele države članice težave, da bi dosegle večji napredek pri specializaciji pristojnih organov. Glavni razlog je najverjetneje čas, ki je potreben za vzpostavitev specializiranih enot, zlasti v policiji. Države članice so opozorile tudi na težave pri imenovanju specializiranih tožilcev v svojih državah ali da bi specializacijo na področju okoljske kriminalitete postavile kot predpogoj za imenovanje tožilca. Poleg tega so nekatere države članice navedle, da število kazenskih zadev na področju okoljske kriminalitete ne zadostuje za zahtevo po specializaciji v sodstvu.

2.2.4. Statistični podatki

Pomembno vprašanje je tudi pomanjkanje statističnih podatkov: na države članice je bilo naslovljenih 26 priporočil za izboljšanje zbiranja podatkov, da bi dobili jasnejšo sliko glede okoljske kriminalitete.

Od teh 26 priporočil:

- je bilo izvedenih 8 (30 % vseh priporočil),
- 11 priporočil je bilo delno izvedenih ali se izvajajo (42 % vseh priporočil) in
- 7 priporočil ni bilo izvedenih (27 % vseh priporočil).

Države članice imajo očitno težave pri izpolnjevanju priporočil na tem področju. Nekaterim državam članicam je uspelo izboljšati izmenjavo informacij in zbiranje informacij med pristojnimi organi v boju proti okoljski kriminaliteti ter jih integrirati v en sistem ali pa si za to prizadevajo. Poleg tega nekatere države članice objavljajo svoje statistične podatke o okoljski kriminaliteti.

Poročila o nadaljnjem ukrepanju kažejo, da je glavni izziv na tem področju vzpostavitev integrirane podatkovne zbirke, v kateri bodo zbrani vsi prispevki različnih pristojnih organov. Zaradi nekaterih tehničnih težav je težko ali celo nemogoče povezati obstoječe podatkovne zbirke. Nekaj držav članic je tudi poudarilo, da ni povsem jasno, katere vrste podatkov naj bi bile v njej zbrane.

2.2.5. Povečanje proračuna in števila osebja, specializiranega za okoljsko kriminaliteto

Še eno pomembno vprašanje, ki so ga izpostavile skupine za ocenjevanje, je bila potreba po dodelitvi sredstev, posebej namenjenih boju proti okoljski kriminaliteti in povečanju števila osebja pristojnih organov. Na tem področju so strokovnjaki oblikovali 25 priporočil (7,5 % skupnega števila priporočil).

Od teh 25 priporočil:

- je bilo izvedenih 15 (60 % vseh priporočil),
- 3 priporočila so bila delno izvedena ali se izvajajo (12 % vseh priporočil) in
- 7 priporočil ni bilo izvedenih (28 % vseh priporočil).

Izvedena je bila več kot polovica priporočil: več držav članic je zaposlilo dodatno osebje na carini, policiji ali v agencijah za okolje. Poleg tega so nekatere države članice povečale proračunska sredstva za sodstvo in policijo.

Vendar pa veliko držav članic priporočil ni moglo upoštevati. Med navedenimi razlogi so težave pri iskanju dodatnih sredstev za zaposlovanje osebja in dodeljevanju teh sredstev iz proračuna za boj proti okoljski kriminaliteti. V zvezi s tem zadnjim vprašanjem se v nekaterih državah članicah pojavljajo tudi pravna vprašanja v povezavi z dodeljevanjem sredstev posebej za boj proti okoljski kriminaliteti.

2.2.6. Izboljšanje strateškega pristopa pri boju proti okoljski kriminaliteti

Državam članicam je bilo izdanih 24 priporočil (7 %) za oblikovanje enotne nacionalne okoljske strategije, določitev prednostnih nalog in virov za boj proti okoljski kriminaliteti ter opredelitev vlog različnih akterjev in njihovega sodelovanja na tem področju.

Od teh 24 priporočil:

- je bilo izvedenih 17 (70 % vseh priporočil),
- 6 priporočil je bilo delno izvedenih ali se izvajajo (25 % vseh priporočil) in
- 1 priporočilo ni bilo izvedeno (5 % vseh priporočil).

Na tem področju so države članice večinoma upoštevale priporočila strokovnjakov. V poročilih o nadaljnjem ukrepanju so opisani strateški dolgoročni načrti, pri katerih sodelujejo pristojni nacionalni organi ali ministrstva, ki so pristojna za te organe. V enem poročilu o nadaljnjem ukrepanju je celo navedeno, da je ustanovljeno posebno ministrstvo, pristojno za oblikovanje politike na področju boja proti okoljski kriminaliteti.

2.2.7. Spodbujanje sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem

Sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem zajema več vidikov: sodelovanje med organi javnega sektorja in zasebnimi podjetji ali nevladnimi organizacijami, pa tudi javne kampanje in ozaveščanje o okoljskih vprašanjih. Na tem področju je bilo oblikovanih 18 priporočil.

Od teh 18 priporočil:

- je bilo izvedenih 14 (78 % vseh priporočil),
- 2 priporočili sta bili delno izvedeni ali se izvajata (11 % vseh priporočil) in
- 2 priporočili nista bili izvedeni (11 % vseh priporočil).

Skoraj vse države članice so upoštevale priporočila. Poročale so, da so v akcijskih načrtih za boj proti okoljski kriminaliteti namenile pozornost ozaveščanju javnosti. Poleg tega so pristojni nacionalni organi navezovali stike z zasebnim sektorjem ali nevladnimi organizacijami, da bi pridobili več informacij in pomoč pri preiskavah.

2.2.8. Druge teme

Pri preostalih priporočilih gre za približno tretjino vseh priporočil državam članicam.

Nekatera od njih se navezujejo na možnost spodbujanja sodelovanja z mrežami EU, kot so *Mreža Evropske unije za izvajanje in uveljavljanje okoljskega prava* (IMPEL), *neformalna mreža za boj proti okoljskemu kriminalu* (EnviCrimeNet), *Evropska mreža tožilcev za okolje* (ENPE) ali *Forum sodnikov Evropske unije za okolje* (EUFJE). Priporočila so bila dobro sprejeta in države članice so imenovalle strokovnjake, ki bi se vključili v te mreže ali se z njimi bolje povezali.

Drugo pomembno vprašanje je bilo povečanje pogostosti kontrol pošilk odpadkov in kakovosti teh kontrol. Glede tega vprašanja so bila izpolnjena skoraj vsa priporočila. Države članice so svoje obveznosti izpolnjevale na različne načine: zaposlile so dodatno osebje v pristojnih organih in nato povečale število kontrol ali pa zaprosile obstoječe organe, naj izvedejo dodatne kontrole. Uvedle so tudi skupne inšpekcijske preglede, pri katerih so sodelovali različni pristojni organi, in lahko tako izkoristile različne pristojnosti organov pri eni kontroli. Poleg tega so spodbujale širjenje dobrih praks med pristojnimi organi.

Predlogi za boljšo povezavo glede okoljske in gospodarske kriminalitete so bili skoraj v celoti izpolnjeni. Države članice so v ta namen sprejele nov zakon ali opredelile nove prednostne naloge v okviru pristojnih organov. Za isti cilj so si prizadevale tudi države članice, ki so – če jim je bilo to priporočeno – povečale globe, spremenile zakonodajo ali oblikovale nova upravna orodja, na primer smernice za pristojne organe.

Nekaj več težav je bilo pri priporočilih za razlikovanje med upravnimi in kazenskimi sankcijami. Nekaterne države članice so spremenile svojo zakonodajo ali pa to nameravajo storiti, medtem ko so druge države članice menile, da obstoječa merila zadostujejo za to razlikovanje.

Druga pomembna tema je vzpostavitev sistema za analizo tveganj. Med državami članicami, ki so prejele to priporočilo, ga je v 18 mesecih, kolikor je bilo časa za nadaljnje ukrepanje, uspelo izvesti le nekaj držav. Druge države članice potrebujejo več časa, kar je razumljivo, kadar je treba vzpostaviti novo platformo ali kadar izvedba poteka postopoma.

3. KONČNA UGOTOVITEV

Glede na to, kako velik delež priporočil je bil izveden, čemur lahko prištejemo priporočila, ki so bila izvedena delno ali se še izvajajo, so države članice priporočila skupin za ocenjevanje, navedena v poročilih za posamezno državo, štela za pomemben prispevek k boju proti okoljski kriminaliteti.

Opozoriti je treba tudi na pogajanja o osnutku *direktive o kazenskopravnem varstvu okolja in nadomestitvi Direktive 2008/99/ES*⁹. Namen predloga je izboljšati pravni okvir EU na področju okoljske kriminalitete ter povečati natančnost, pravno varnost in učinkovitost tega okvira. S temi ukrepi se bo izboljšal okvir, ki omogoča izjemno pomembno delo strokovnjakov za boj proti kriminalu, kot so inšpektorji, policisti, tožilci in sodniki.

Glede na zakonodajne postopke ni v okviru osmega kroga medsebojnega ocenjevanja predvideno nobeno novo nadaljnje ukrepanje.

⁹ COM(2021) 851 final.